

Cold Spot: Η πόλη των Αθηνών ως πεδίο δολιοφθοράς και βανδαλισμού.

Συλλογικά και σταθερά, το κύριο σώμα του δημόσιου πυρήνα της πόλης των Αθηνών διασύρεται, φθείρεται. Σε τακτά διαστήματα, εν μέσω συρράξεων κι εξεγέρσεων, μετατρέπεται σε ερειπιώνα, με βλάβες μη αναστρέψιμες. Τα σωρευτικά φαινόμενα, από τα τέλη της τελευταίας δεκαετίας, εντείνονται και εδραιώνονται στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου: πετροπόλεμος με αρχιτεκτονικά λάφυρα και κτιριακά σπαράγματα· σπασμένα μάρμαρα διαμορφώσεων και γλυπτών· κυμάτια και κατώφλια θρυμματισμένα, ρείθρα ρημαγμένα. Η όψη και η αισθητική αρτιότητα της δημόσιας σφαίρας αλλιώνεται –και συνεπώς αλλοτριώνεται– από την ευρείας κλίμακας βίαιη δράση αγνώστων (και δη φερόμενων ως γνωστών) διεκδικητών, αγωνιστών, διαμαρτυρούμενων ή επιτήδειων, δικαίων και αδίκων.

Η ανακοίνωση αντιπαραβάλλει το φαινόμενο του ανώνυμου βανδαλισμού των μαρμάρων της ζώσας πόλης με το βανδαλισμό της απελθούσας πόλης των αρχαιολογικών ερειπίων – εξίσου ασβεστολιθικής υπόστασης και κατεστραμμένων πρωτίστως λόγω της ανθρώπινης πρωτοβουλίας. Αν τα μαρμάρια σπαράγματα των ξένων μεταπρατών, αποικιοκρατών και κατακτητών αποτελούν «σημαία» της πολιτισμικής υπόστασης Αθηναίων και Ελλήνων –βλέπε Ελγίνεια Μάρμαρα–, τότε κρίνεται καθοριστικό να εξεταστεί, στο ίδιο πλαίσιο συμβολισμού, το φαινόμενο της θραύσης των μαρμάρων της σύγχρονης πόλης, καθώς αυτά ανάγονται σε μέσο αντεκδίκησης και σε σύμβολο οικειοποίησης της πόλης.

Καθώς όμως η δημόσια σφαίρα στο ιστορικό κέντρο φέρει ολοένα και εντονότερα τα βάρβαρα αποτυπώματα της δράσης «δικαιωματικών» βανδάλων, σε άλλα άκρα του άστεως, σε ιδιωτική γη (ή δημόσια, παραχωρημένη) στήνεται μια νέα πόλη «λευκών ελεφάντων», μνημείων πολιτισμού ευαγών ιδρυμάτων, άλλων ακροπόλεων, αλλότριας αρχιτεκτονικής υπόστασης.

Στο φαινόμενο του πετροβολισμού στον αστικό πυρήνα και τη μετατροπή του σε σωρούς μαρμάρινων θραυσμάτων, η ανακοίνωση στο συνέδριο αντιπαραθέτει τη δημιουργία ενός άλλου σωρού και επιχωματώσεων ευρύτερης κλίμακας, αυτής του τεχνητού Βράχου από τον Renzo Piano, τη νέα (παράλια) Ακρόπολη των Αθηνών. Το κτιριακό σύμπλεγμα της Λυρικής Σκηνής, ως επισκέψιμος λόφος, ως νέα τοπογραφική έξαρση, αντιπαραβάλλεται αρχιτεκτονικά με την κλασική Ακρόπολη. Ως γεωγραφικό τοπόσημο πλέον, το έργο εξετάζεται ως απάνθισμα χωρικών συμβόλων που συγκρίνονται με τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά του αρχαιοελληνικού Ιερού Βράχου.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Αρχιτέκτων, Αριστοθήκη Ευτεκτονικής, Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.